

Uførepensjon pr. 30. juni 2010

Notatet er skrevet av Marianne Lindbøl 26.8.2010.

Økning i antall uførepensjonister

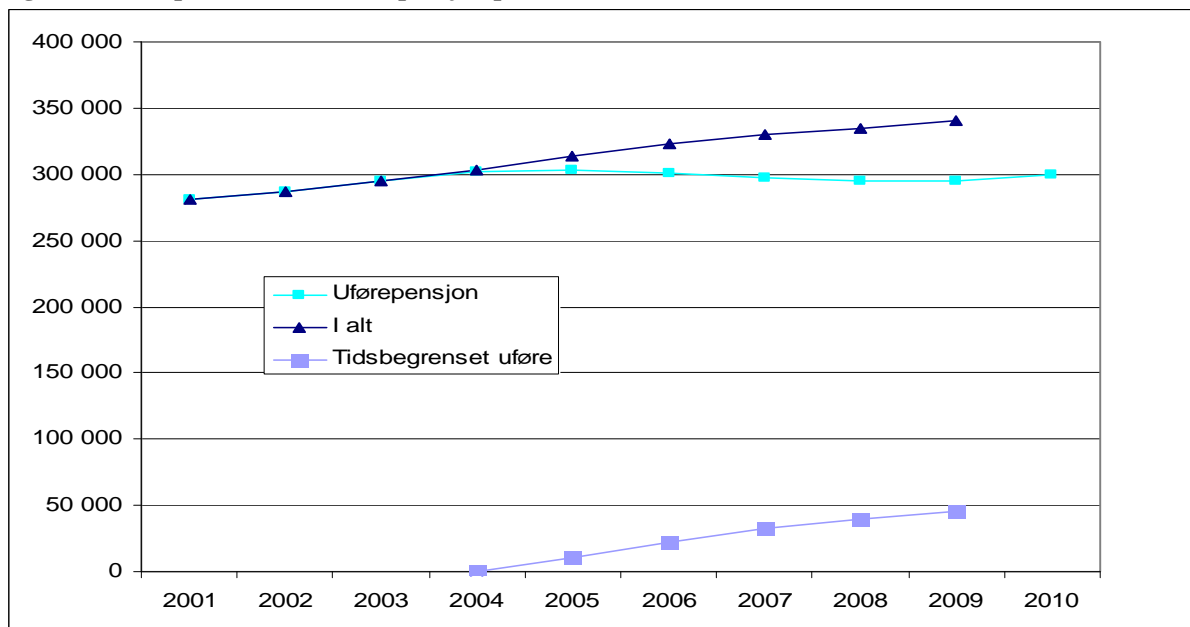
Det er en svak økning i antall mottakere av uførepensjon. Ved utgangen av juni 2010 var nærmere 299 600 personer mottakere av uførepensjon. Dette tilsvarer en økning på 4 700 personer, eller 1,6 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. I alt er ca 10 prosent av befolkningen mottakere av uførepensjon.

Ved innføringen av arbeidsavklaringspenger (AAP) 1. mars 2010 ble tidsbegrenset uførestønad avviklet sammen med attføringspenger og rehabiliteringspenger. Tidligere mottakere av tidsbegrenset uføre har blitt overført til AAP og er derfor tatt ut av statistikken for uføreytelser.¹

Figur 1 viser utviklingen i antall uføre fra 30.06.2001 og frem til 30.6.2010. Antall uføre steg med nærmere 20 000 mottakere fra 2001 til 2004. Den raske veksten i antall uførepensjonister førte til nye tiltak og en rekke endringer i regelverket. I 2004 ble tidsbegrenset uførestønad innført og antall mottakere av uførepensjon gikk ned. Det siste året har det vært en økning i antall personer med uførepensjon.

Mye av utviklingen kan forklares av alderssammensetningen i befolkningen. Det er store fødselskull som nå er i en alder hvor andelen uførepensjonister er stor. Videre vil også utviklingen på arbeidsmarkedet kunne påvirke tilgangen av nye uførepensjonister.²⁾

Figur 1. Antall personer med uførepensjon pr. 30.06.2001-30.06.2010.

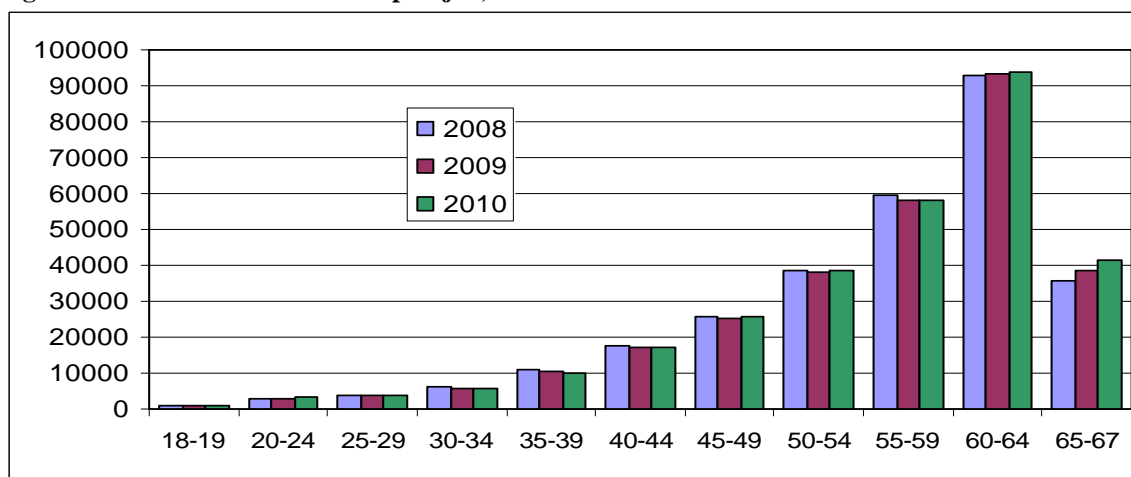
¹) NAV rapport 3/2009, Tidsbegrenset uførestønad av Torunn Bragstad, er en sluttrapport om ordningen og gir en gjennomgang og evaluering av stønaden

²) I NAV rapport 4/2009 – Geografiske variasjoner i uførepensjonering 1997-2004 finner Hauge og Bragstad en sammenheng mellom forhold på arbeidsmarkedet og uførepensjonering, spesielt for kvinner.

Alder og kjønn

Alderssammensetning blant mottakere med uførepensjon har vært mer eller mindre uendret de siste årene. Økningen i uførepensjonister er størst i de eldste aldersgruppene. I aldersgruppen 65-67 år økte antall mottakere med 3 100 personer fra samme periode i fjor. Dette tilsvarer en økning på 8,0 prosent. Det var flere aldersgrupper som hadde en liten nedgang i antall mottakere. Aldersgruppene mellom 35-44 år hadde en nedgang på ca 200 mottakere sammenlignet med samme periode i fjor. Dette tilsvarer en reduksjon på 0,7 prosent. Figur 2 viser antall mottakere av uførepensjon fordelt på alder de tre siste årene.

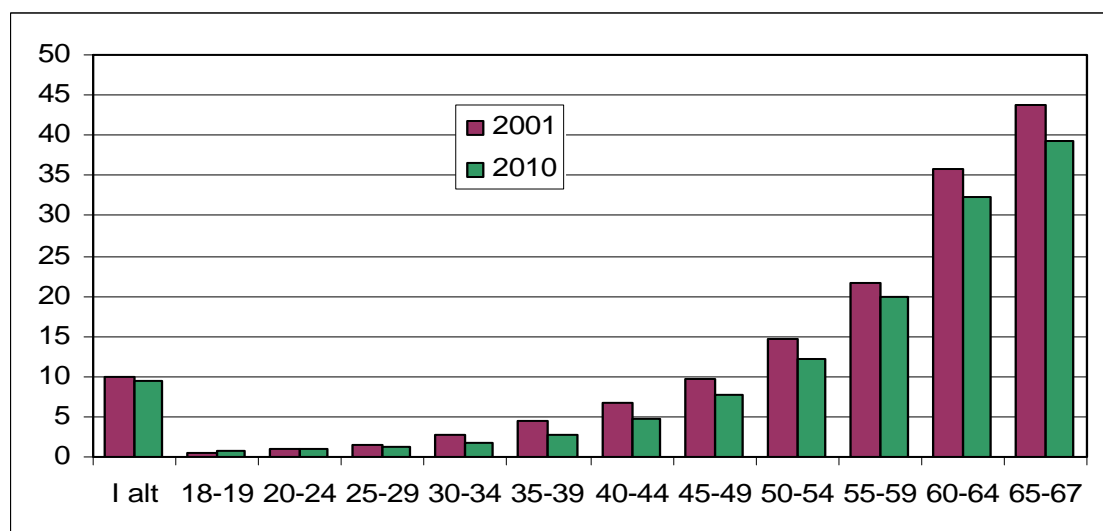
Figur 2. Antall mottakere av uførepensjon, etter alder. Pr. 30.06.2008-30.06.2010.

Kilde: NAV.

Figur 3 viser andelen mottakere av uførepensjon i befolkningen i 2001 og 2010 fordelt etter alder. Andelen uføre i befolkningen har holdt seg stabil i perioden på ca 10 prosent.

Figur 3. Andel mottakere av uførepensjon i befolkningen, etter alder. Pr. 30.06.2001 og 30.06.2010. Prosent

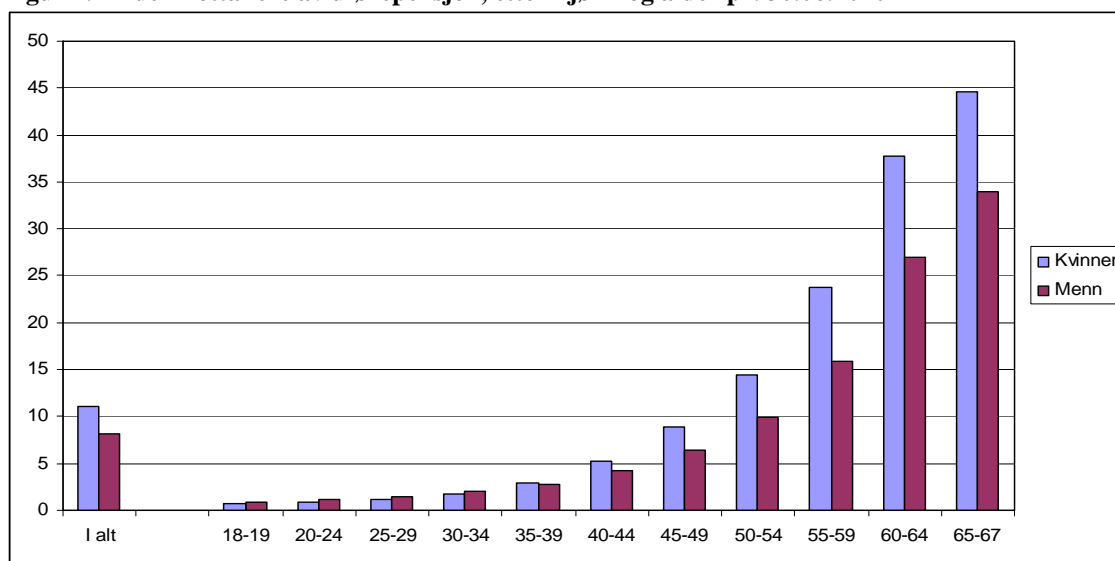

Kilde: Nav

Ved utgangen av juni 2010 var 170 100 kvinner, og 129 500 menn mottakere av uførepensjon. Dette er en økning for kvinner på 2 300 personer eller 1,4 prosent fra juni 2009, og en økning på 2 400 personer eller 1,9 prosent for menn. For både kvinner og menn er økningen størst i aldersgruppen 60-67 år.

Ser vi på andelen uføre fordelt på kjønn som vist i figur 4, ser vi en klar kjønnsforskjell i uførepensjonering mellom menn og kvinner. For kvinner er andelen uførepensjonister i befolkningen ca 11 prosent og for menn ca 8 prosent. I ung alder, frem til 34 år er det flest menn som blir uførepensjonert. Derimot er det langt flere kvinner enn menn som blir uførepensjonert i aldersgruppen 50-67 år.

Figur 4. Andel mottakere av uførepensjon, etter kjønn og alder pr. 30.06.2010

Kilde: NAV.

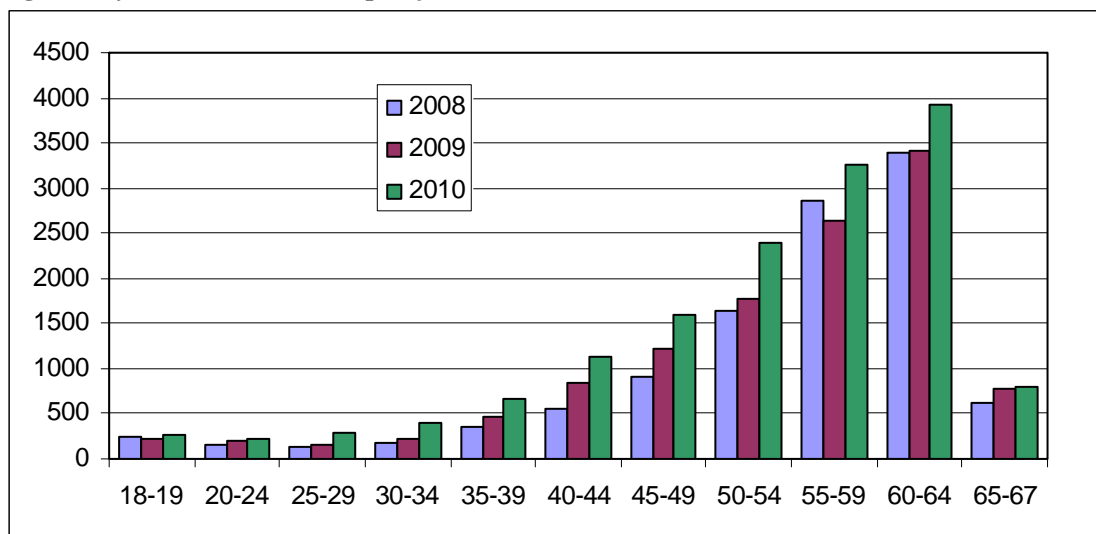
Tilgang

I løpet av 1. halvår 2010 mottok 14 900 nye personer uførepensjon. Dette er en økning på 25 prosent fra 1. halvår 2009. Fordelt på kjønn ser vi at 8 000 kvinner og 6 900 menn ble uførepensjonister.

Det var høyest økning blant antall nye uførepensjonister i aldersgruppene 50-54 og 55-59 med over 600 flere nye mottakere av uførepensjon i 1.halvår 2010, enn 1.halvår 2009. Størst prosentvis økning i tilgangen er det i aldersgruppene 25-29 og 30-34 år, med økning på henholdsvis 79 prosent og 72 prosent. Den høye økningen henger sammen med det lave antallet uførepensjonister i disse aldersgruppene. Figur 5 viser antall nye mottakere av uførepensjon fordelt på alder i løpet av 2008, 2009 og 2010.

Endringer i tilgangen vil også være påvirket av utviklingen i tidsbegrenset uføre, samt saksbehandling av søknader om uførepensjon i forvaltningsenhetene til NAV.

Figur 5. Nye mottakere av uførepensjon, etter alder. 1. halvår 2008-2010. Antall

Kilde: NAV.

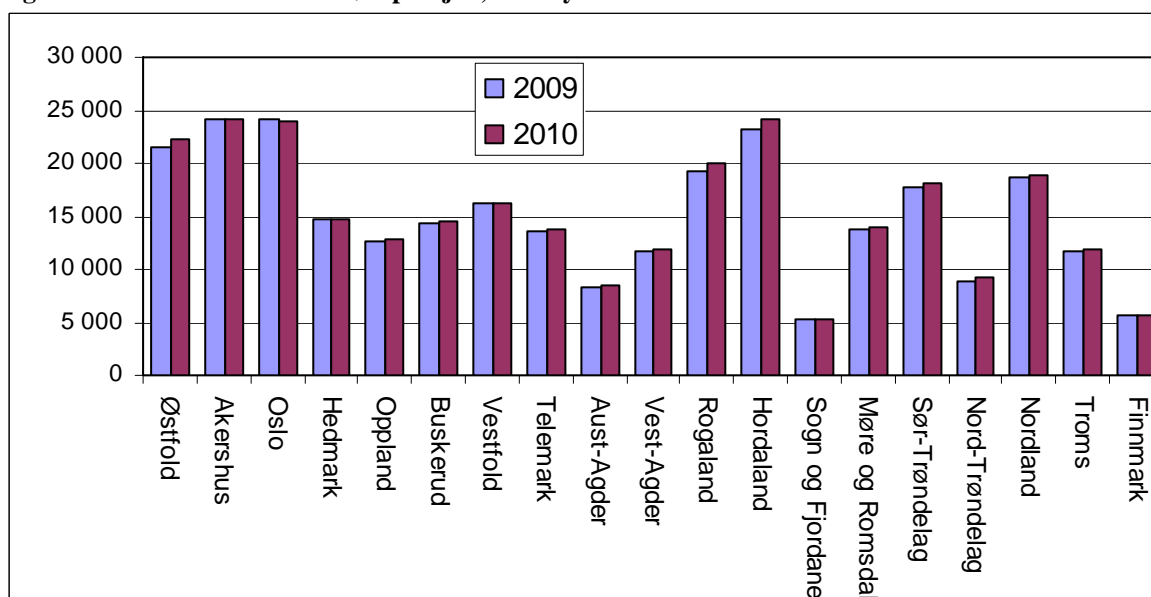
Fylke

I 1. halvår 2010 har antall uførepensjonister økt mest i Hordaland og Østfold med hhv. 1000 og 700 flere enn samme periode i 2009.

Den prosentvise økningen blant antall uførepensjonister er størst i Hordaland og Rogaland hvor hhv 4,2 prosent og 3,7 prosent flere var uførepensjonister ved utgangen av juni 2010 enn utgangen av juni 2009. Oslo har hatt den største nedgangen i antall uførepensjonister (-0,7 prosent), deretter følger Hedmark (-0,5 prosent) og Sogn og Fjordane (-0,4 prosent).

Akershus hadde flest mottakere av uførepensjon med 24 200 mottakere pr 30.06.2010. Sogn og Fjordane hadde lavest antall mottakere med 5 350 pr. 30.06.2010. Figur 6 viser antall mottakere av uførepensjon de to siste årene, fordelt etter fylke.

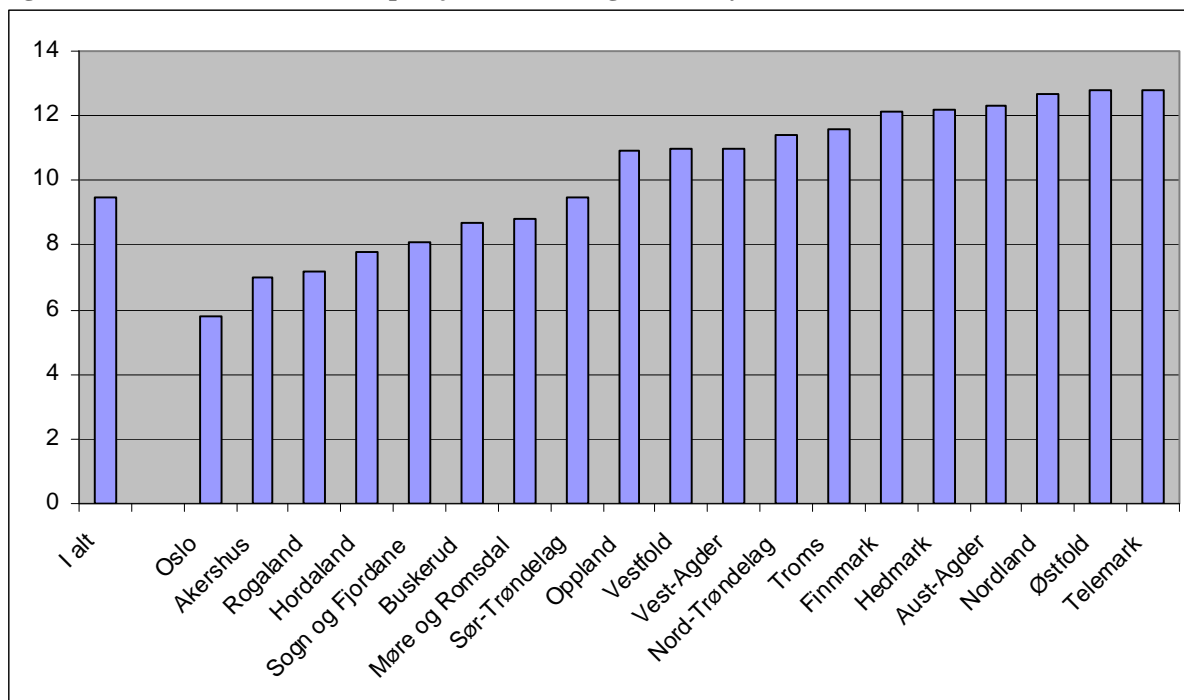
Figur 6. Antall mottakere av uførepensjon, etter fylke. Pr 30.06.2009-30.06.2010.

Kilde: NAV.

Det er store regionale forskjeller i andel av befolkningen på uførepensjon, som vi ser av figur 7. Dette henger blant annet sammen med alderssammensetning i fylkene. Variasjoner fylkene i mellom når det gjelder andelen 50-67 åringer forklarer mye av forskjellen. Telemark og Østfold har høyest andel uførepensjonister blant befolkningen. 12,8 prosent av befolkningen i disse fylkene er mottakere av uførepensjon ved utgangen av juni 2010, deretter følger Nordland med 12,7 prosent. Oslo har lavest andel uførepensjonister med 5,8 prosent av befolkningen. Nord-Trøndelag og Østfold hadde størst økning i andelen uførepensjonister i befolkningen fra 30.06.2009 til 30.06.2010, med en økning på 0,3 prosentpoeng.

Figur 7. Andel mottakere av uførepensjon i befolkningen, etter fylke. Pr. 30.06.2010. Prosent

Kilde: NAV